

Kúria

Ügyiratszám: 2016.El.XII.A.41/5.

2015. évi SZÖVEGES BESZÁMOLÓ

A Kúria önállóan működő és gazdálkodó jogkörű költségvetési szerv. Egyetlen kihelyezett telephellyel rendelkezik, mely a Balatonszemesi Üdülő.

1. Feladatkör, tevékenység

1.1 Az intézmény törzskönyvi azonosító száma, honlapjának címe

Törzskönyvi azonosító szám: 304001

Honlapjának címe: www.kuria-birosag.hu

1.2. Az intézménynél az ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változás, a szakmai működés értékelése

1.2.1. A Kúria tevékenységi köre

Magyarország Alaptörvénye, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), továbbá a vonatkozó eljárási törvények rendelkezései értelmében a Kúria elbírálja a törvényben meghatározott ügyekben a törvényszék, továbbá az ítéletábla határozatai ellen előterjesztett jogorvoslatokat, valamint a felülvizsgálati kérelmeket, emellett

- a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz,
- dönt az önkormányzati rendelet Alaptörvényen kívüli más, magasabb szintű jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről,
- dönt a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról,
- elbírálja a népszavazással kapcsolatos jogorvoslatokat,
- polgári és közigazgatási ügyekben a bírósági határozat ellen irányuló, ún. valódi alkotmányjogi panasz sikeressége esetén dönt a követendő eljárásról, azaz a konkrét jogvitában meghatározza az alkotmányellenes helyzet megszüntetésének eljárási eszközét,
- az elvi bírósági határozatokon kívül elvi bírósági döntéseket is közzétesz, valamint
- joggyakorlat-elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélkezési gyakorlatát (Bszi. 24. § (1) bekezdés).

Vállalkozási tevékenységet a Kúria nem végez; részvétele gazdasági társaságokban nincs.

1.2.2. 2015. évben teljesült feladatok

A Kúria 2015. évi szakmai és igazgatási célkitűzéseinek meghatározása során elsősorban a 2012. évben

megfogalmazott célkitűzésekből kellett kiindulni, hiszen ezek között számos hosszú távú, több éven átívelő célkitűzés van. Iránytűként szolgált továbbá a Kúria 2013 őszén elfogadott középtávú intézményi stratégiája, amely az általános célként megfogalmazott átlátható, eredményes és hatékony működést a Kúria társadalmi környezetének és szakmai irányító szerepének figyelembevételével bontja részcélokká.

1.2.2.1. A Kúria jogegységi tevékenysége – az egységes és magas színvonalú ítélkezési gyakorlat biztosítása a jogegységi eszközökben rejlő lehetőségek kiaknázásával

A 2015. évi célok között szerepelt az ítélkezési gyakorlat aktuális kérdéseinek vizsgálata kúriai joggyakorlat-elemző csoportok keretein belül. A társadalom széles körét érintő, illetve a joggyakorlat egysége szempontjából kiemelkedő fontosságú jogalkalmazási problémák feltárása érdekében 2014. december 15-én tanácskozást tartottunk, amelyen a Kúria vezetői mellett több állami szerv (ÁSZ, GVH, MNB) képviselője, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke és többi jogi kar képviselője is részt vettek, és javaslatot tettek a 2015. évben vizsgálandó kérdésekre. A javaslatokra figyelemmel, a Kúria kollégiumvezetőinek véleménye alapján 2015. évre az alábbi kilenc vizsgálati tárgykörben álltak fel joggyakorlat-elemző csoportok:

1. A Kúria nem érdemi határozatainak vizsgálata
2. A közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos bírói gyakorlat
3. A költségkedvezményekkel kapcsolatos bírói gyakorlat
4. Egyes alapjogokat sértő büncselekmények bírói gyakorlata
5. Szabálysértési ügyek bírói gyakorlata
6. Az általános forgalmi adó levonhatóságával összefüggő perek gyakorlata
7. Az ingatlan-nyilvántartási perek gyakorlata
8. A gyülekezési jog gyakorlásával kapcsolatos bírói eljárások
9. A munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeivel kapcsolatos bírói gyakorlat

A jogszabály rendelkezése értelmében az elemző csoportok vezetői és tagjai a Kúria bírái. Az előző évekhez hasonlóan az elemző csoportok munkáját – élve a jogszabály által adott lehetőséggel – idén is külső szakértők segítették, akik között egyaránt megtalálhatók az alsóbb fokú bíróságok bírái, más jogász szakmák képviselői, valamint egyetemi oktatók és tudományos kutatók. A 2015. évi elemző munkát is jelentős mértékben megkönnyítették az előző években szerzett tapasztalatok. A cél ebben az évben is az volt, hogy a felmerülő elméleti kérdések minél hamarabb sok szempontú műhelyvitákban kapjanak egyértelmű megoldást. Mindez segítheti az ügyek gyors és színvonalas elintézését.

A 2015-ös év jelentősebb jogegységi határozatai közül kiemelt figyelmet érdemel:

- Az 1/2015. BKMPJE jogegységi határozat, amely hatályon kívül helyezte az 1/2012. BKMPJE számú határozatot az Alkotmánybíróság 28/2014. számú határozatában elfoglalt álláspontra tekintettel (a hatályon kívül helyezett jogegységi határozat szerint a közterületen intézkedő rendőr nem közszerelő, ezért képmása felhasználásához kell a hozzájárulása).
- A 2/2015. BKMPJE számú jogegységi határozat, amellyel a Kúria felülvizsgálta a több kollégium által együttesen hozott elvi iránymutatásait (a jogegységi határozat hatályon kívül helyezett 4 korábban meghozott KPJE határozatot, 4 PK-KK közös véleményt (illetve azok egyes pontjait), valamint 2 BKT-TKT-GKT állásfoglalást. A jogegységi határozat ugyanakkor továbbra is fenntartandónak ítélte 16 korábban közösen meghozott elvi iránymutatást).

- Az 1/2015. BJE jogegységi határozat, amely szerint az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 30. §-ának (1) bekezdésében foglalt specialitás szabálya nem akadályozza a magyar bíróságot abban, hogy a büntetőeljárás lefolytatása céljából átadott terhelt marasztalása esetén az átadott személlyel szemben a korábbi jogerős elítéléséhez kapcsolódó, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerinti jogkövetkezményeket teljes körűen alkalmazza. Amennyiben a terhelt a Magyarországra történő átadása során a specialitás szabályának alkalmazásáról nem mondott le és az átadása alapját képező büncselekményt a Magyarországon vele szemben korábban jogerősen kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaideje alatt követte el, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése nem sérti a specialitás szabályát, ahhoz a külföldi igazságügyi hatóság hozzájárulása nem szükséges. Az átadás előtt elkövetett, az átadás iránti kérelemben nem szereplő ítélettel kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése – az átadó külföldi állam igazságügyi hatósága hozzájárulásának hiányában – sérti a specialitás elvét.
- A 2/2015. BJE számú jogegységi határozat, amely kimondta, hogy a bíróság nem ügydöntő határozatainak alaki jogerővel rendelkezők és vagy megfűggeszthetők fellebbezéssel - és csak ezt követően áll be az alaki jogerő és válik végrehajthatóvá -, vagy rendes jogorvoslattal egyáltalán nem támadhatóak meg, következésképpen az alaki jogerő nyomban a határozat meghozatalával bekövetkezik, és végrehajthatóvá válik. E körbe tartozik a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező és új eljárás lefolytatását elrendelő határozata. Ezért a másodfokú bíróság elsőfokú határozatot hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasító végzése alaki jogerővel bír, ekként ellene a legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be.
- A 3/2015. BJE számú jogegységi határozat, amely szerint az életfogytig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátás kizárásának lehetősége 1999. március 1-je óta az alkotmányos jogrend része, amelynek - törvényi előfeltételek megvalósulása esetén történő - bírósági alkalmazását nemzetközi szerződés nem tiltja. Nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv döntése folytán, törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatala nem közvetlenül, az Emberi Jogok Európai Egyezménye (Egyezmény), mint ítélezésre szolgáló anyagi vagy eljárási jogszabály alapján, hanem az emberi jogi szerv döntésének alapulvételével annak magyar jogrendszerbe beillesztésével, a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti felülvizsgálati eljárás lefolytatásával, az egyezményesértéssel nem érintett hatályos jogszabályok alkalmazásával történik.
- A 2/2015. KJE számú jogegységi határozat, amely kimondta, hogy a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 18.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a tartózkodási engedély kiadását vagy meghosszabbítását, amennyiben a Harm.tv. másként nem rendelkezik, meg kell tagadni, illetve a kiadott tartózkodási engedélyt vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényeket közölt, vagy a tartózkodási cél vonatkozásában az eljáró hatóságot megtévesztette.
- A 3/2015. KMJE számú jogegységi határozat, amely szerint a Pp. 340/A. §(2) bekezdés b) pontja csak azon ügyben zárja ki a felülvizsgálatot, amelyben a közigazgatási határozat kizárólag bírságot kiszabó rendelkezést tartalmaz.
- Az 1/2015. PJE jogegységi határozat, amely szerint a felszámolási eljárásban a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból levonható a zálogtárggyal kapcsolatban a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett adókötelezettség, illetve egyéb közteher, mert ezek a Cstv. 49/D. §

(1) bekezdés szerinti, a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségei körébe tartoznak.

- A 3/2015. PJE számú határozat, amellyel a Polgári Kollégium, mint jogegységi tanács felülvizsgálta az 1/2014. PJE-vel nem érintett elvi iránymutatásait. A jogegységi határozattal a Polgári Kollégium hatályon kívül helyezett 4 PJE határozatot, 1 PK véleményt, valamint az elvi irányítás 1997 előtti eszközei közül 22 PK állásfoglalást, 4 GK állásfoglalást és 1 GKT állásfoglalást, 3 további állásfoglalásnak pedig csak az indokolását helyezte hatályon kívül. Hatályban tartott ugyanakkor 14 PJE határozatot, 5 kollégiumi véleményt és 53 kollégiumi állásfoglalást.

A 2015-ben megalkotott kollégiumi vélemények közül a következők emelendők ki:

- Az MK 145. számú és az MK 146. számú állásfoglalások felülvizsgálatáról szóló 1/2015. (III.23.) KMK vélemény, amelyben a Kúria egyes társadalombiztosítási határozatok bírói felülvizsgálhatósága kapcsán az alábbiakat mondta ki: A megváltozott munkaképességűek ellátásainak (rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás) állapotváltozás miatti módosítása vagy megszüntetése tárgyában hozott társadalombiztosítási határozat végrehajtását a bíróság az eljárás folyamán bármikor felfüggesztheti. Az igénylő egészségromlása folytán utóbb bekövetkezett változások a társadalombiztosítási határozat jogszerűsége szempontjából nem vehetők figyelembe. A megváltozott munkaképességűek ellátása (rehabilitációs ellátás, rokkantsági ellátás) iránti igényt elutasító társadalombiztosítási határozat ellen csak e határozat meghozatalát követően megváltozott munkaképességűek ellátására jogosulttá vált személy által benyújtott kereset bíróság általi elutasításának van helye.
- A mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatok felülvizsgálatáról szóló 2/2015. (XI.23.) KMK vélemény, amely egyrészt megállapította a mérlegelési jogkörben hozott határozat fogalmi elemeit, másrészt meghatározta a felülvizsgálat szempontjait. Amennyiben a jogszabály a mérlegelési tevékenységhez feltételeket határoz meg, a hatósági határozat törvényességének alapja ezek vizsgálata. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a mérlegeléshez szükséges feltételeket a hatóság nem vizsgálta, az ahhoz szükséges bizonyítást nem folytatta le, úgy szükségtelen a mérlegelési tevékenység közvetlen vizsgálata. Mérlegelési szempontoknak azok a körülmények tekinthetők, amelyeket a hatóságnak az érdemi mérlegelési tevékenység során kötelezően figyelembe kell venniük. A mérlegelési szempontok vizsgálatának elmulasztása szintén a határozat megalapozatlanságát eredményezi. Téves vagy az ügy érdekével össze nem függő mérlegelési szempont alkalmazása esetén a mérlegelés jogsértőnek minősülhet.

1.2.2.2 Az egyedi ügyekben folytatott ítélező tevékenység időszerűségének javítása

Célként tűztük ki, hogy valamennyi, a Kúriára érkező felülvizsgálati ügy egy éven belül befejezésre kerüljön. Ehhez szükséges volt többek között a havi statisztikai adatok elemzése, az ügyek „előregedése” okainak feltárása. A célkitűzés eléréséhez vezető lépések azonosítására, a szükséges intézkedések megtételére még 2014-ben az Államreform Operatív Program (ÁROP) szervezetfejlesztési projekt keretein belül, annak egyik alprojektjeként került sor.

A 2014 áprilisában elfogadott intézkedési terv értelmében a Kúria Ügykezelő Irodájának vezetője a havi ügyforgalmi statisztika összeállítása során minden hónap 10. napjáig – szakágankénti bontásban – kimutatást készít a tárgyidőszak végén 9 hónapon túl folyamatban maradt ügyekről (a határnap feltüntetésével), és e kimutatást intézkedés céljából megküldi az illetékes kollégiumvezetőnek, továbbá tájékoztatásul – a Kúria

főtitkárán keresztül – eljuttatja a Kúria Elnökének. A kollégiumvezető az adott hónap 20. napjáig tartó határidővel felhívja az eljáró tanács elnökét a szükséges intézkedések megtételéről (éven túli határnap beállításával újbóli, 1 éven belüli határnapra kitűzés, illetve amennyiben ennek eljárási akadálya van, az akadály fennállását minden hónap 20. napjáig jelenteni kell, megszüntét követően pedig 30 napon belüli határnapra kell kitűzni az ügyet). A kollégiumvezető a megtett bírói vagy igazgatási intézkedésekről minden hónap 30. napjáig jelentést készít.

Az ítélezés időszerűségét szolgálja továbbá a tanácselnökök bevonása az ügyek előadásába (azokban a tanácsokban, ahol több tanácselnök is működik) és a Kúriára kirendelt bírák fokozottabb bevonása az ügyek előadásába.

1.2.2.3. A Kúria határozatainak közérthetőbbé tétele

A korábbi, határozatszerkesztési gyakorlatot vizsgáló joggyakorlat-elemző csoportok által feltárt tapasztalatok alapján készült el a Kúria határozatainak formai egységesítésére vonatkozó szabályzat, amelyet az 1/2016. számú elnöki utasítással adtam ki.

1.2.2.4. A Kúria honlapjának megújítása

Figyelemmel arra, hogy a jogkereső állampolgárok jelentős része az interneten tájékozódik, a 2015-ös évben a Kúria Elnöke kezdeményezte a Kúria internetes honlapjának tartalmi és formai megújítását. Tartalmi szempontból a legfontosabb célkitűzés a Kúria szakmai tevékenységének minél szélesebb körű bemutatása, hazai és nemzetközi kapcsolatainak továbbfejlesztése volt. Formai szempontból egy letisztult és elegáns, jól strukturált, könnyen kezelhető, felhasználóbarát honlap kialakítása volt a cél. Tíz hónapos előkészítő munka eredményeként 2015 októberére teljesen megújult a Kúria honlapja, amelyen a látogatók eligazodását a tematikus blokkokra osztott menüszerkezet szolgálja.

1.2.2.5. Az új Polgári Törvénykönyv alkalmazásában felmerülő jogértelmezési kérdések feltárása

2014 novemberében kezdte meg működését a Kúrián az új Polgári Törvénykönyv gyakorlati alkalmazásában felmerülő jogértelmezési kérdéseket feltáró testület. Figyelemmel arra, hogy e kérdések feltárása és megválaszolása az elmélet és a gyakorlat szoros együttműködését igényli, a testület tagjai a Kúria, a Legfőbb Ügyészség, a Magyar Ügyvédi Kamara, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara képviselőjéből, valamint a jogi egyetemek felkért oktatóiból kerülnek ki.

A Tanácsadó Testület 2015. évben az új Polgári Törvénykönyv Második és Negyedik Könyveinek több rendelkezéséhez kapcsolódóan is véleményt fogalmazott meg. A vélemények a <http://www.kuria-birosag.hu/hu/ptk> linken érhetők el.

1.2.2.6. A civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos jogalkalmazási problémák feltárása

A civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos ügyekben a bírói gyakorlat egységesítése, a jogegység biztosítása érdekében az OBH elnökével egyetértésben konzultatív testületet állítottam fel a Kúria, az ítéletábrák, a Fővárosi Törvényszék és a Budapest Környéki Törvényszék civil nyilvántartási ügyekkel foglalkozó tanácselnökei, bírái illetve bírósági titkárai, a Legfőbb Ügyészség képviselője, valamint az OBH munkatársai részvételével.

A konzultatív testület az ítélezési gyakorlatban felmerült vitás jogalkalmazási/jogértelmezési kérdéseket

vitatja meg, havi rendszerességgel megszervezett üléseken. A testület egyes kérdésekben elfoglalt álláspontjáról emlékeztető készül, ezt tájékoztatásul minden törvényszék és ítélőtábla megkapja.

1.2.2.7. Szabályzatalkotás

A Kúria 2013. szeptemberében elfogadott, középtávú intézményi stratégiájában számos olyan cél fogalmazódott meg, amely elnöki utasítással kiadott belső szabályzat útján elérhető. A szabályzat minden esetben keretül szolgál a hatékony ítélkező és jogegységi tevékenységnek, ugyanakkor a szabályzatalkotásnak le kell fednie a Kúria alkotmányos feladatainak ellátását támogató műszaki, informatikai, költségvetési gazdálkodási, raktározási stb. tevékenységeket is. Komoly kockázatot jelent, ha bármely munkafolyamat „szürke zónaként” szabályozás nélkül marad. A szabályzatalkotás célja ugyanakkor kizárólag a feladatok és felelősségi körök világos elhatárolása, az ellenőrizhetőség és számon kérhetőség biztosítása lehet. A munkafolyamatok teljes körű lefedettsége mellett időről-időre szükséges a belső szabályzatok áttekintése és megújítása – akár új jogszabályi kötelezettségből adódóan, akár azért, mert a hatályos rendelkezések ellentmondásosak, esetleg indokolatlan adminisztrációs terheket rónak a munkatársakra.

A 2015-ös évben megtörténtek a gazdasági, gazdálkodási és egyéb szakmai szabályzatok aktualizálása.

1.2.3. Szakmai feladatokban bekövetkezett változások a 2015. évben

A Kúriának az Alaptörvényben, valamint a Bszi.-ben foglalt feladat-és hatásköreit érintő jogszabályi változás a 2015-ös évben nem történt.

Az új Polgári Törvénykönyv 2014. március 15-i hatályba lépésére figyelemmel a legfőbb bírói szerv a 2015-ös évben is folytatta annak vizsgálatát, hogy a régi kódex, az 1959. évi Ptk. több évtizedes alkalmazása során megalkotott értelmezési iránymutatásai közül melyek állnak összhangban a 2014. március 15. napjától hatályos rendelkezésekkel. E vizsgálat eredménye az 3/2015. számú polgári jogegységi határozat.

1.2.4. A 2015. évi szakmai működés értékelése

A 2015-ös év a Kúrián az új módszerek éveként jellemezhető, hiszen a Kúria vezetése kiemelt figyelmet fordított annak vizsgálatára, hogy a legfőbb bírói szerv milyen módszerekkel szolgálhatja a legjobban az elmúlt három évben megfogalmazott célokat, a szakmai minőség emelését, az egységes jogszemlélet kialakítását.

Az „új Polgári Törvénykönyv” elnöki tanácsadó testületet az új törvény hatálybalépését követően hívtam életre abból a célból, hogy a jogtudomány és a joggyakorlat résztvevői együttesen kísérhessék figyelemmel a családjogot és társasági jogot is magában foglaló kódex gyakorlati érvényesülését. A testület 2015. évi működése elmélyült szakmai beszélgetéseket hozott, amelyek vélemények megfogalmazását is lehetővé tették. Miután a testület nem a bírósági szervezetrendszer része, véleményei semmilyen kötőerővel nem bírnak. A testület ülésein megfogalmazódó gondolatok segítséget nyújthatnak a jogkereső közönségnek e történelmi jelentőségű, új magánjogi kódex alkalmazásának kezdeti lépéseiben.

Szorosabbra kívántuk fűzni a szakmai kapcsolatokat az ítélőtáblákkal, amelyek tevékenységükben a Kúriával rokon jogorvoslati funkciót töltenek be. Kerestük azokat a fórumokat, amelyek alkalmasak a jogegység hiányának érzékelésére és rendszeresen figyelemmel kísérik a bíróságok határozatainak adatbázisában felvett döntéseket. Ennek keretében a Debreceni Ítélőtáblával közösen végeztük a joggyakorlat-elemzést olyan

ügyekben, amelyek rendes és rendkívüli jogorvoslat útján nem kerülhetnek a Kúria elé. Az erről szóló összefoglaló a Kúria honlapján is elérhető (szabálysértési ügyek bírói gyakorlata).

Kialakult az alsóbíróságok kollégiumai és a Kúria kollégiumai közötti kapcsolattartó bíró pozíciója. A Kúria bírái e szerepkörükben személyesen tartanak kapcsolatot egy-egy meghatározott törvényszéki kollégiummal. Ez a közreműködés a jogegységi problémák felvetésében és közvetítésében nyújt segítséget, nem pedig konkrét ügyek elbírálásában.

Megkezdődött annak a gyakorlatnak a kialakítása, hogy a Kúria kollégiumai tartsanak együttes ülést az ítélőtáblák illetékes kollégiumaival.

A Kúria kiemelt feladatának tekintette, hogy a 2014. március 15. napján hatályba lépett új Polgári Törvénykönyv bírói gyakorlatát folyamatosan figyelemmel kísérje, és a felmerülő jogértelmezési problémákra idejekorán világos válaszokat adjon. A problémák közös feltárása és megvitatása érdekében lehetőséget teremtettem ún. jogegységi csoportok felállítására, amelyek az új magánjogi kódex könyveiben szereplő egy-egy jogintézményt érintő gyakorlatot vizsgálják. Egy-egy jogintézményhez kapcsolódóan országos jogegységi csoportok felállítására került sor. A jogegységi csoportok tagjai virtuális tanácskozások formájában tartják egymással a kapcsolatot és vitatják meg a felmerült jogértelmezési kérdéseket, erre irányuló igény esetén azonban személyes tanácskozásokra is sor kerülhet.

Az új módszerek alkalmazásának hasznát különösen abban mutatkozik meg, hogy a bírák önkéntes jelentkezés alapján kerülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő, a bíróságok szervezeti kereteit átlépő szakmai közösségbe, ahol közvetlenül adhatnak és szerezhetnek információt a felmerülő jogalkalmazási dilemmákról. Mindez jelentősen gyorsíthatja a bírósági szervezeten belüli információáramlást és hatékonyabbá teheti a felsőbbbíróságok szakmai iránymutató tevékenységét.

1.3. Az intézményen belül a szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések

1.3.1. A Kúria szabályzatainak aktualizálása

2015-ben a Kúria egyes szabályozási területeken teljes egészében megújította, más területeken pedig módosította a már meglévő szabályzatokat.

1.3.2. Szervezeti és működési kérdések elemzése

A Kúria 2013. szeptember 16-án elfogadott középtávú intézményi stratégiájának 6.1. pontja részletezi a szervezeti keretekkel, munkaszervezéssel kapcsolatos stratégiai lépéseket.

1.3.3. Gyakornoki rendszer kiépítésének folytatása

2015. évi célkitűzéseink között szerepelt – a középtávú intézményi stratégia megvalósításának részeként – a hatékony igazságügyi alkalmazotti struktúra kialakítása, melynek szerves részét képezi a 2014-ben indult gyakornoki program folytatása.

A 2015. évi gyakornoki program pályázati felhívását 2015 januárjában tettük közzé, a pályázatok beérkezésének határideje 2015. február 20-a volt. Összesen tizenkét pályázat érkezett, a pályázókat a Kúria és a doktori iskolák képviselőiből álló bizottság 2015. március 26-án hallgatta meg.

A pályázatok értékelését két szempontból végezte a testület. Az első szempont a szakmai felkészültség volt,

vagyis annak kérdése, hogy valóban hasznos lehet-e egy kúriai gyakorlat a kutatási célok eléréséhez, a doktori tanulmányok elmélyítését is szolgálja-e. A második szempontot az a szándék jelentette, hogy a Kúria bepillantást kíván adni az ifjú tudósgenerációnak a napi gyakorlatba. Végül a testület a második szempont előtérbe helyezésével mind a tizenkét pályázó számára lehetőséget adott arra, hogy doktori tanulmányait kúriai gyakorlattal alapozza meg. A gyakornoki pozíciót elnyert doktoranduszok figyelmét ugyanakkor felhívtam arra, hogy e döntés egyben szigorú követelményrendszert is jelent: az év végén a gyakornoki aktivitás szigorú számon kérésével kell számolniuk. A döntés ismertetését követően dr. Suba Ildikó főtitkár-helyettes tájékoztatta a gyakornokokat a kutatási engedéllyel és a munkába lépéssel kapcsolatos tudnivalókról.

A Kúria Büntető Kollégiuma öt, a Polgári Kollégium négy, a Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium három gyakornokot fogadott. A gyakornokok egy-egy kúriai ítélkező tanácshoz lettek beosztva, munkájukat a Kúria kijelölt tanácselnöke vagy bírása felügyelte és értékelt. Egy gyakornok kúriai joggyakorlat-elemző csoport munkájában működött közre. 2015 májusában utólag két fő csatlakozott a gyakornoki programhoz.

Az együttműködés második évének tapasztalatait az állam-és jogtudományi doktori iskolák vezetőivel, a programban részt vett doktoranduszokkal, továbbá a munkájukat felügyelő kúriai bírakkal 2015. december 2-án közös tanácskozás keretében vitattuk meg.

A tanácskozáson először a jelen lévő gyakornokok számoltak be tevékenységükről. A gyakornoki aktivitás a doktorandusz kutatási témájától és személyes körülményeitől (pl. munkahely) függően változott, de minden gyakornok rendszeresen konzultált a munkáját felügyelő kúriai bíróval. A beszámolók alapján a gyakornokok a Kúria ítélkező tanácsainak tevékenységét határozattervezetek készítésével, összefoglaló anyagok írásával segítették, de lehetőségük nyílt tárgyalások hallgatására is. A Kúrián eltöltött gyakorlati időt valamennyien hasznosnak ítélték szakmai fejlődésük szempontjából, egyaránt nagyra értékelték a Kúria bírának személyes útmutatásait, a kapott szakmai anyagokat és a könyvtári kutatás lehetőségét a Kúria Jogi Szakkönyvtárában. A Kúrián szerzett tapasztalatok minden szempontból ösztönzően hatottak: az év folyamán két gyakornok sikerrel védte meg doktori disszertációját, egy gyakornok a Kúrián végzett munkája alapján változtatta meg doktori témáját, emellett többen publikációk formájában, egyetemi oktatóként vagy konferencián tartott előadás keretében osztották meg tapasztalataikat.

Ezt követően a Kúria instruktori feladatokkal megbízott bírái értékelték az egy éves együttműködést. A gyakornokok tevékenységét eredményesnek és magas színvonalúnak ítélték. A program jövőbeni folytatása, jobbá tétele érdekében javasolták az iratbetekintés átgondolását, tekintettel arra, hogy a gyakornokok működését jelentős mértékben behatárolja az a körülmény, hogy folyamatban lévő ügyek irataiba nem tekinthetnek bele. Ezt egységes szempontok szerint, egyénekenként elbírálva lehetne biztosítani. A javaslatok között szerepelt az ítélkező tanács munkájának segítése (jogirodalom összegyűjtése, összefoglalók készítése stb.) és a doktori téma kutatásának közötti egyensúly kialakítása. Elhangzott az is, hogy a jövőben a bírói gyakorlathoz szorosan kötődő kutatási témákban érdekelt doktoranduszok előnyt élvezzenek a pályázatok elbírálásakor.

A fentieket összegzéseként elmondható, hogy a Kúria gyakornoki programjának második éve eredményesen zárult, az első év tapasztalatai alapján már lehetőség volt az együttműködés részleteinek pontosabb kidolgozására. Ez természetesen nem zárja ki a program további „finomhangolásának” szükségességét.

1.3.4. Főtanácsadói rendszer kiépítése

Kúria és az OBH stratégiájával összhangban az elmúlt évben elkezdődött az a folyamat, amelynek eredményeként a Kúrián a tartós tényleges titkári foglalkoztatás megszüntetésére kerül sor. Tekintettel arra, hogy a Kúrián nincsenek olyan feladatok, amelyeket a titkárok önálló hatáskörben végezhetnének, ennek a foglalkoztatási formának a hosszabb időtartamon keresztüli fenntartása indokolatlan. Ezzel egyidejűleg lehetővé vált egy olyan főtanácsadói rendszer kialakítása, amely hatékonyan képes segíteni a bírók érdemi munkáját.

2014-ben egyértelművé vált a főtanácsadói rendszer létjogosultsága a Kúrián, ebben az évben hét magasan képzett főtanácsadó segítette hatékonyan a bírók munkáját, létszámuk 2015 első negyedévében 12-re bővült, így ez az év már a kiteljesedés időszakaként jellemezhető.

2015-ben a Kúria minden kollégiumában olyan létszámú főtanácsadói kar működött, amely érdemben befolyásolta az ítélezés és az ahhoz kapcsolódó igazgatási munka hatékonyságát. Ennek során a főtanácsadók bizonyos mértékben specializálódtak, mivel – jóllehet munkájukat egy-egy kúriai ítélező tanácshoz beosztva végzik – egyénenként eltérő arányban oszlik meg az adott kollégiumhoz kapcsolódó igazgatási és jogegységi tevékenység segítése, illetve az adott kúriai tanács munkájának támogatása. A főtanácsadók emellett az egyes tanácsok ügyköre szerint is specializálódtak, az ítélezési munkához kapcsolódva a felmerülő jogértelmezési kérdésekben összefoglaló anyagokat, az európai uniós jog értelmezésével kapcsolatos elemzéseket készítettek. A kollégiumi munka támogatása körében a főtanácsadók részt vettek az egyes jogszabály-tervezetek véleményezésében, jogegységi határozatok és kollégiumi vélemények előkészítésében.

A fentiekre figyelemmel a főtanácsadók 2015. évi tevékenységük során eredményesen integrálódtak a Kúria szervezetébe: egyre több megkeresést kaptak, hogy adott kérdésben fejtsék ki álláspontjukat. Az elmúlt év eredményeihez hozzátartozik a személyes munkakapcsolatok létrejötte és megerősödése is, mert hosszabb távon ez teszi lehetővé, hogy valódi bizalmi légkör alakuljon ki a főtanácsadók és a kollégiumok, illetve ítélező tanácsok között. A Kúria főtanácsadói rendszere a kölcsönös tanulás elvén nyugszik; egymástól tanulni viszont csak bizalmi légkörben lehetséges. A legtöbb esetben a tudomány világából érkező főtanácsadók eltérő szemléletük, bizonyos jogterületeken meglévő elmélyültebb szaktudásuk révén érdemben tudják segíteni a Kúria bíráinak munkáját. Működésük azonban csak akkor lehet eredményes, amennyiben megismerik az ügyek végső fokon történő elbírálásához és az ítélezési gyakorlat egységének biztosításához szükséges felsőbírói szemléletmódot. A bírói szervezetrendszer csúcán elhelyezkedő Kúria biztosítja a lehetőséget, hogy a főtanácsadók ráláthassanak a bírói joggyakorlat alakulására, megismerkedhessenek a napi jogértelmezési kihívásokkal, belülről lássanak rá az ítélezési tevékenységre. E folyamatos tapasztalatszerzést a főtanácsadók is nélkülözhetetlennek tartják.

A főtanácsadói létszám bővülése magával hozta a főtanácsadók – ügyszakokon és kollégiumokon átívelő – intézményes együttműködését. Havonta egy alkalommal tartanak tanácskozást, amelynek keretében megvitatják az aktuális ügyeket, a mindenki számára érdekes jogkérdéseket. E rendszeres tanácskozást egészítik ki az informális egyeztetések, jellemzően a több jogterületet is érintő jogértelmezési kérdések kapcsán. A 2015. évi együttműködés jelentős állomása volt az ítéleti bizonyosság és a túlbizonyítás témakörében végzett közös kutatómunka, amelynek eredményeiről 2015 szeptemberében a Kúrián megrendezett konferencián számoltak be.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1. Költségvetési feltételek változásának hatása

A szűkös pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Kúria 2015-ben is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

A Kúria az elmúlt évek során egyre nagyobb hangsúlyt fektet a gazdaságos, környezetbarát intézményi működésre. A dolgozói magán telefonbeszélgetések elkülönítése és kiszámlázása, továbbá a székházban található izzók környezetbarát, alacsony energiafogyasztó fényforrásokra való cseréje folyamatosan történik. A készletfelhasználásra fordított kiadásokat a 2014. évi költségekhez képest további 4,5 millió Ft-tal sikerült csökkenteni. A készletbeszerzésen belül szintén jelentős összeget kitevő irodaszerek, tisztítószeresek, takarítási eszközök hatékonyabb és gazdaságosabb beszerzésének teljesítése érdekében évente pályázattal kerül sor, hogy ár-, értékarányban a legoptimálisabb beszerzési forrásból biztosítsuk ezen készletek beszállítását.

Az intézmény Műszaki Osztálya a székház, illetve a Balatonszemesei Üdülő területén végzett karbantartási, hibaelhárítási tevékenységével ért el jelentős értékű megtakarítást – sok esetben külső megrendelést kiváltva.

2015. évben is a Kockázatkezelési munkacsoport – amely féléves gyakorisággal ülésezik és üléseiről emlékeztető, illetve részletes munkaanyag készül – állandó témája volt a takarékos intézkedések megtétele és azok betartatása.

A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat 2014.	Eredeti előirányzat 2015.	Módosított előirányzat 2014.	Módosított előirányzat 2015.	Teljesítés 2014.	Teljesítés 2015.
Személyi juttatások	1 996 400	2 027 800	2 014 448	2 109 616	1 968 506	2 055 260
Munkaadókat terhelő adók, járulékok	499 500	508 000	550 654	613 489	517 927	571 098
Egyéb működési célú kiadások			25 566	3 552	25 566	3 552
Dologi kiadások	289 700	289 700	280 203	268 992	272 038	267 427
Felújítás			15 531	75 715	5 956	56 041
Beruházás	2 500	4 000	82 281	55 389	67 635	37 111
Kiadások összesen	2 788 100	2 829 500	2 968 683	3 126 753	2 857 628	2 990 489

A személyi juttatásokra fordított kiadás az előző évi tényadathoz képest 4,4%-os növekedést mutat. A Kúria intézményénél csak nagy tapasztalattal rendelkező bírák felvételére kerülhet sor, így kezdő bírák fizetési fokozatba sorolásának nincs alkalmazott gyakorlata. 2012. évtől a Kúria feladatát képezi többek között a joggyakorlat-elemzés is, amelyet az adott témára felkért elemző csoportok végeznek. Az elemző csoportoknak a kijelölt kúriai bírákon kívül, akik ítélezési tevékenységük mellett végzik ezt a feladatot, külső bírósági és egyéb, a szakterületen jártas tagjai is vannak.

A 2015. évi elemi költségvetésben munkaadókat terhelő adók, járulékok kiadására 508,0 millió Ft került rögzítésre, melyhez képest a tényleges kifizetés 571,1 millió Ft lett. A teljesítés 12,4%-kal haladta meg az eredeti előirányzatot, a 2014. évi teljesítéshez (517,9 millió Ft) képest pedig 10,3%-os növekedést mutat. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó forráshiányát részben a személyi juttatások terhére intézményi hatáskörben átcsoportosított előirányzat-módosítással, részben a keletkezett bevételi többlet irányítószervi hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításával kompenzáltuk. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőben eleget tett.

Dologi kiadásra a 2015. évi költségvetésben előirányzatként 289,7 millió Ft került megállapításra. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 269,0 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2015. évben 267,4 millió Ft került felhasználásra, a rendelkezésre álló további 1,6 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2016 évre. A 2014. évi dologi kiadási teljesítéshez képest, 2015. évben a kiadási tételek vonatkozásában ártrendeződés, az összkiadások tekintetében pedig minimális mértékű csökkenés figyelhető meg.

2015-ben egyéb működési célú kiadások között került elszámolásra a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén 2015. évben fizetendő nemzetközi tagsági díjak összege (1,6 millió Ft), továbbá a költségvetési törvény alapján 2015-ben a Kúriát terhelő szociális hozzájárulási adókedvezményből származó befizetési kötelezettség 2014. december hónapról áthúzódó összege 2,0 millió Ft.

2015-ben a Kúria felújításra rendelkezésre álló előirányzattal az elemi költségvetésben nem rendelkezett, az éves felújítási keretet képezte a 2014. évről kötelezettségvállalással áthúzódott felújítási munkálatok (tűzvédelmi sziréna rendszerének bővítése, az Igazságügyi Palotában üzemeltett liftek részleges felújítása, légtechnikai berendezések felújításának gépészeti tervezése, stb.) pénzügyi fedezete, valamint a Kúria épületében lévő díszterem légtechnikai felújításának fedezetére irányító szervi hatáskörben biztosított évközi pótelőirányzat, kiegészítve az intézményi saját forrással. Az évközi előirányzat-módosítások következtében felújításra éves szinten 75,7 millió Ft állt rendelkezésre. Az év során az épület üzemeltetése kapcsán tovább felújítási-, illetve veszélyelhárítási költségek merültek fel (az Igazságügyi Palota külső homlokzatának részleges rekonstrukciója, a 3-as tárgyaló nyílászáró felújítása stb.), amely felújítások kivitelezése kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2016-ra.

Intézményi beruházásokra a 2015. évi elemi költségvetésben 4,0 millió Ft került megállapításra. Az előző évi maradvány igénybe vételével, illetve az évközi előirányzat-módosítások következtében intézményi beruházásra éves szinten 55,4 millió Ft állt rendelkezésre, amely a székház biztonságtechnikai rendszerének korszerűsítésére, a mentési rendszer korszerűsítésére, valamint egyéb tárgyi eszközök beszerzésére nyújtott fedezetet. A 2015. évi tényleges kifizetés 37,1 millió Ft volt, a rendelkezésre álló további 18,3 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2016 évre.

Közvetlenül pályázati forrásból megvalósuló beszerzése 2015. évben a Kúriának nem volt.

Az Országos Bírósági Hivatal által lefolytatott Svájci – Magyar Együttműködési Program támogatásából megvalósuló „A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című, SH/9/2/2. projekt keretében kapott a Kúria üzemeltetésre számítástechnikai eszközöket (számítógépeket, monitorokat, switchet, stb.).

2.1.1. Az előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló tényezők

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Személyi juttatások	2 027 800	2 109 616	2 055 260
Munkaadókat terhelő járulékok	508 000	613 489	571 098
Dologi és folyó kiadások	289 700	268 992	267 427
Egyéb működési célú kiadások	0	3 552	3 552
Felújítás	0	75 715	56 041
Intézményi beruházás	4 000	55 389	37 111
K i a d á s o k összesen:	2 829 500	3 126 753	2 990 489
Működési költségvetési bevételek	192 000	213 292	213 292
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0	16 352	16 352
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0
Közhatalmi bevétel	0	32	32
Felhalmozási bevételek	0	0	0
Költségvetési támogatás	2 637 500	2 786 022	2 786 022
Pénzforgalom nélküli bevétel	0	111 055	111 055
B e v é t e l e k összesen:	2 829 500	3 126 753	3 126 753

A beszámolási időszakban rendelkezésre álló pénzügyi eszközök biztosították a zavartalan gazdálkodást. A Kúria és jóléti intézménye 2015. évi kiadásaira a költségvetésben 2 829,5 millió Ft került jóváhagyásra, ami 1,5%-kal több az előző évi elemi költségvetési értéknél. A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan túlnyomórészt (93,2%-ban) költségvetési támogatás biztosította. A támogatás eredeti előirányzatához (2 637,5 millió Ft) képest a teljesülés 2.786,0 millió Ft lett, amely az előirányzatnál 5,6%-kal magasabb, a 2014. évi támogatás összegét (2 614,5 millió Ft) 6,6%-kal haladta meg. Működési célú támogatás formájában a Kúria 16,4 millió Ft-os összegben részesült az irányító szervtől a devizahiteles kölcsönszerződésekkel kapcsolatos többletteljesítmények elismerésére, melynek kifizetése a díjazásban érintettek részére június hónapban megvalósult.

A Kúrián 2015. évben perköltség sikeres behajtása révén 0,03 millió Ft közhatalmi bevétel keletkezett.

A még hiányzó rész forrása „saját bevétel” volt. 2015. évben a Kúriának a tervezetthez képest 21,3 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A saját bevétel az épület üzemeltetéséhez kapcsolódóan továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások ellenértékének, illetve a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla részére épületüzemeltetési szolgáltatás ellentételezéseként kiszámlázott átalánydíjak növekedéséből adódott.

A Kúriának 2015-ben felhalmozási bevétele nem keletkezett.

A beszámolási időszakban gazdálkodásra 2 990,5 millió forintot fordítottunk, amely 4,6%-kal több az előző évhez képest. Ezen összegből működési kiadásokra 2 897,4 millió forintot, míg felhalmozási kiadásokra (intézményi beruházásra, felújításra) 93,1 millió forintot használtunk fel.

A beszámolási időszakban a költségvetési kiadások egyenlegében 297,2 millió forint előirányzat növekedés következett be, így az éves gazdálkodás során 3 126,8 millió Ft állt rendelkezésre.

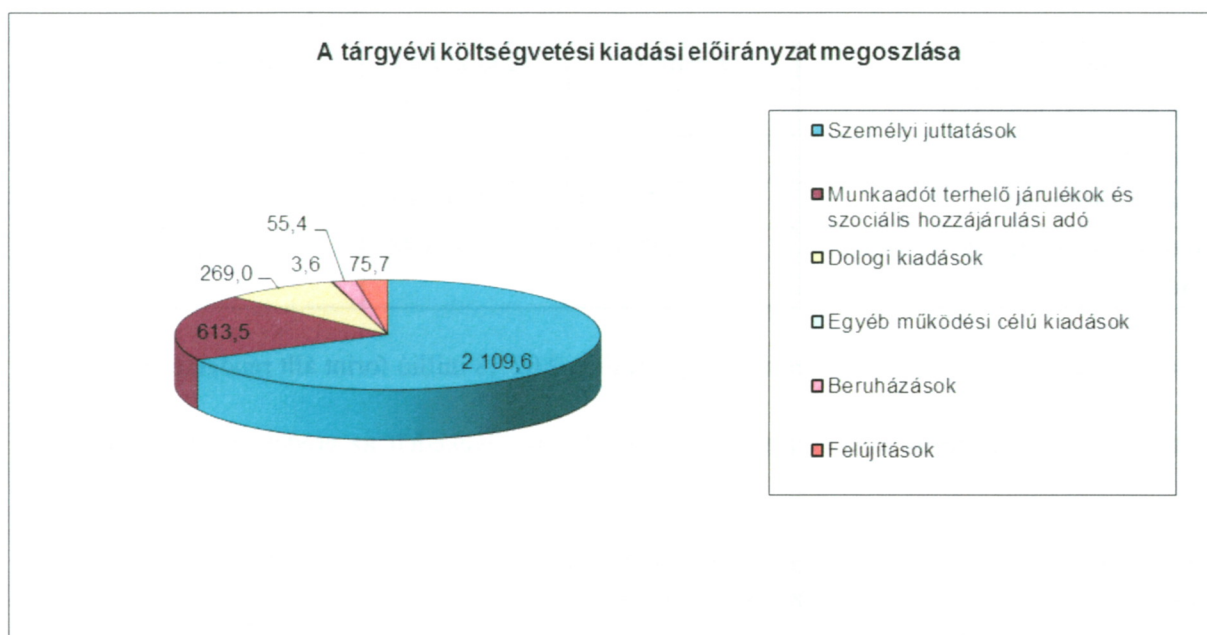
Az év folyamán, a törvényes kereteken belül és az igények figyelembe vételével kormányzati, NGM hatásköri, irányító szervei és intézményi hatáskörben került sor előirányzat módosításokra.

Az előirányzat változások hatásköri megbontása a következő volt:

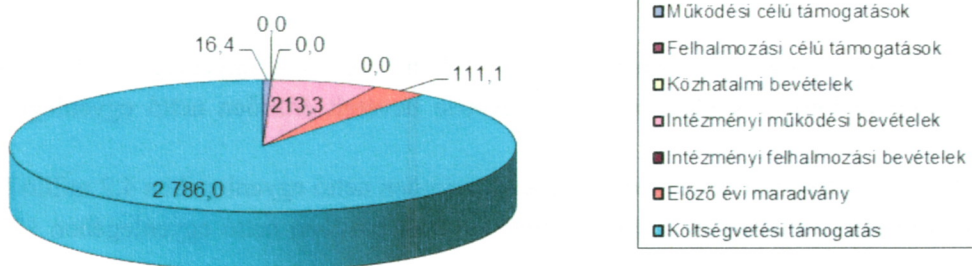
- **Kormány hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 10,8 millió Ft,
- **Irányító szervei hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 154,8 millió Ft,
- **NGM hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 4,2 millió Ft.
- **Intézményi hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 127,4 millió Ft.

Az így rendelkezésre álló pénzügyi keretek, az egyes kiemelt előirányzatokat terhelő kiadási teljesítésekhez megfelelő fedezetet biztosítottak.

A módosítások következtében a működési kiadások előirányzata 170,1 millió Ft-tal, a felhalmozási kiadásokra fordítható rész pedig 127,1 millió Ft-tal növekedett.

A tárgyévi költségvetési bevételi előirányzat alakulása

2.1.2. A személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása, létszámváltozások

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti	Módosított	Teljesítés
Foglalkoztatottak személyi juttatásai	1 990 130	2 047 479	1 994 448
Külső személyi juttatás	37 670	62 137	60 812
Személyi juttatások összesen:	2 027 800	2 109 616	2 055 260
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	508 000	613 489	571 098

Személyi juttatások kiadásaira 2015. évben az elemi költségvetésben 2 027,8 millió forint állt rendelkezésre.

A **foglalkoztatottak személyi juttatás** előirányzata 81,8 millió Ft-tal növekedett az eredeti előirányzathoz képest.

A foglalkoztatottak személyi juttatások előirányzata biztosította az illetmények havonkénti folyósítását, a törvényi előírások alapján a bírák, az igazságügyi alkalmazottak és a közalkalmazottak kötelező előresorolásából adódó illetmény-emeléseket.

Az éves szinten rendelkezésre álló foglalkoztatottak személyi juttatások módosított előirányzata (2 109,6 millió forint) az illetményekeken felül fedezetet nyújtott

- a jubileumi jutalom összegére,
- bérkompenzáció fizetésére,
- egyéb munkavégzéshez kapcsolódó juttatásokra (szabadságmegváltás, stb.),
- a belföldi, külföldi napidíjak,
- a készenléti, ügyeleti díjak,

- a közlekedési költségtérítések,
- a szociális jellegű juttatások kifizetésére,
- a cafeteria rendszerében adható juttatások kifizetésére,
- céljutalom, teljesítményhez kötött jutalom fizetésére,
- ruházati költségtérítés kifizetésére.

2015. évben normatív jutalmazás nem volt.

2015. évben a tényleges statisztikai létszám (második oszlop) a következőképpen alakult:

➤ választott tisztségviselő	1 fő
➤ bíró	85 fő
➤ fogalmazó, titkár	8 fő
➤ írnok és tisztviselő	139 fő
➤ fizikai dolgozó	64 fő
	297 fő

A **külső személyi juttatások** teljesítése jelentősen alultervezett volt, a tervezett 37,7 millió Ft-tal szemben 60,8 millió Ft-ra növekedett.

A **munkaadókat terhelő járulék- és szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség** felhasználása, a személyi juttatások teljesítésével összhangban alakult. A munkaadókat terhelő járulékokra és szociális hozzájárulási adóra az elemi költségvetésben 508,0 millió Ft került jóváhagyásra. Év közben kormányzati, NGM hatáskörében, valamint irányító szervi, illetve intézményi hatáskörben egyenlegében 105,5 millió Ft előirányzat növekedésre került sor. A módosítások következtében éves szinten 613,5 millió Ft állt rendelkezésre a munkaadót terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó kifizetésére. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőn belül eleget tett.

2.1.3. Dologi kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A dologi kiadások fedezetére 2015. évben az elemi költségvetésben 289,7 millió Ft került jóváhagyásra, amely megegyezik az előző évi eredeti előirányzattal. A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele, az irányító szerv jóváhagyásával felhasznált 2015. évi bevételi többlet, valamint csökkentette az intézményi beruházásra, felújításra történő átcsoportosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 269,0 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2015-ben 267,4 millió Ft került felhasználásra a gazdálkodás zavartalanságának biztosítása érdekében, ebből:

- Az épület üzemeltetésével összefüggő szolgáltatások nettó értéke (gáz, áram, víz- és csatorna, karbantartás, parkolási díj és egyéb üzemeltetési költség, stb.) mintegy 89,6 millió Ft.
- A továbbszámlázott szolgáltatások összértéke 34,3 millió Ft volt. Ez államháztartáson belülről a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla felé került kiszámlázásra, államháztartáson kívülről pedig az étterem üzemeltetésére szerződött cég részére.
- A kommunikációs szolgáltatás értéke 10,7 millió Ft volt.
- Készlet beszerzésre (irodaszer, könyv, folyóirat, kis értékű tárgyi eszköz, stb.) mintegy 38,7 millió Ft-ot fordítottunk.
- Egyéb dologi kiadások 4,4 millió Ft befizetést teljesítettünk.

- A vásárolt termékek és szolgáltatások ÁFA vonzata 43,7 millió Ft, a kiszámlázott termékek és szolgáltatások ÁFA befizetése 42,5 millió Ft volt.
- A kiküldetési költségek 3,5 millió Ft kiadást jelentettek.

A gazdálkodásban a takarékosági szempontok messzemenően érvényesítésre kerültek. A dolgozói magán telefonbeszélgetések kiszámlázása, a műszaki-karbantartási feladatok saját szakipari csoporttal történő elvégeztetése, stb. biztosította, hogy a szűkös dologi források ellenére a napi munkavégzéshez a feltételek 2015. évben rendelkezésre álltak.

2.1.4. Egyéb működési célú kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A 2015. évben ezen a jogcímen a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén az éves fizetendő nemzetközi tagsági díjak összege (1,6 millió Ft), továbbá a Kúriát terhelő szociális hozzájárulási adókedvezményből származó befizetési kötelezettség 2014. december hónapról áthúzódó összege (2,0 millió Ft.) kifizetésére került sor.

2.1.5. A felhalmozási kiadások előirányzatának és teljesítésének alakulása

A felhalmozási jellegű kiadásokra az eredeti költségvetésben jóváhagyott 4 millió Ft-tal szemben 93,2 millió Ft-ot fordítottunk, amely mintegy 1,3-szorosa az előző évi értéknek.

A 2015. évi elemi költségvetésben felújításra felhasználható összeg nem szerepelt. Év közben 75,7 millió Ft előirányzat módosítás történt és ebből 56,0 millió Ft került kifizetésre. Ennek forrása részben a 2014. évi intézményi előirányzat maradvány, részben az épület felújítási munkálatokra kapott irányító szervi előirányzat átcsoportosítás, illetve a dologi kiadások megtakarítása volt.

Intézményi beruházásra a 2015. évi költségvetésben 4 millió Ft került jóváhagyásra. A 2015. évi előirányzat változásokat figyelembe véve – mely tartalmazza a 2014. évi maradvány előirányzatát is - rendelkezésre álló módosított előirányzat 55,4 millió Ft volt, melyből 37,1 millió Ft került 2015. évben kifizetésre.

Ennek részletezése a következő:

	<i>millió Ft</i>
◆ Immateriális javak	1,2
◆ Informatikai eszközök	1,0
◆ Egyéb tárgyi eszközök	27,1
◆ Beruházási célú áfa	7,8
Összesen:	37,1

2.2. A bevételek alakulása

2.2.1. A többletbevételek alakulása, a tervezettől való eltérés okai

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította (93,2%). 2015-ben a Kúriának 21,3 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A Kúria kiszámlázott intézményi működési bevételeinek túlnyomó része – eltérően más bírósági intézmények hatósági bevételeitől – a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla közös épületben történő elhelyezéséhez kapcsolódó bevételből származik, mely továbbszámlázásból származó bevételi többlet a dologi kiadásoknál előzetesen

megfinanszírozott közüzemi-, és épületüzemeltetési költségek fedezetére, illetve a fentiekben részletezett műszaki felújításokra, beruházásokra nyújtott fedezetet.

2015-ben felhalmozási bevétel nem keletkezett.

2.2.2. A bevétel tervezettől való elmaradásának okai

A Kúriának 2015-ben nem volt bevételi lemaradása.

2.2.3. Behajthatatlan követelések

A bíróságnak 2015. évben tartós kintlévősége nem volt.

A Kúrián 2015. évben perköltség sikeres behajtása révén 0,03 millió Ft közhatalmi bevétel keletkezett.

2.3. Költségvetési-maradvány

2.3.1. A 2014. évi költségvetési-maradvány főbb felhasználási jogcímei

A 2014. évben 111,1 millió Ft kötelezettségvállalással terhelt **költségvetési-maradvány** keletkezett.

Intézményi beruházási keret terhére 14,7 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Gép, berendezés, felszerelés beszerzése (takarítókefék, mosószekek, klíma, gyalugép, konyhai gépek, berendezések) 14,7 millió Ft értékben.

Felújítási keret terhére 9,6 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Épület felújítás (lift, tűzvédelmi sziréna, légtechnika) 9,6 millió Ft értékben.

Dologi kiadások terén az alábbi kötelezettségvállalások történtek, összesen 8,2 millió Ft értékben:

- Igénybe vett szolgáltatások (közmű, kincstári számlavezetés, nagytakarítás, villámvédelem, légtechnika) 5,3 millió Ft értékben.
- közvetített szolgáltatás 2,9 millió Ft értékben,

További költségvetési-maradványok jogcímei:

- a 2014. december havi hőközi személyi juttatások SZJA és egyéni járulék vonzata, illetve a 2014. december hóra járó kompenzáció finanszírozása 45,9 millió Ft értékben,
- a 2014. december havi hőközi személyi juttatásokhoz kapcsolódóan fizetendő szociális hozzájárulási adó 32,7 millió Ft értékben.

2.3.2. A 2015. évi költségvetési-maradvány alakulása, összetétele, keletkezésének okai

A 2015. évben 136,3 millió Ft kötelezettségvállalással terhelt **költségvetési-maradvány** keletkezett.

Intézményi beruházási keret terhére 18,3 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Gép, berendezés, felszerelés beszerzése (biztonságtechnikai berendezések, mentési rendszer, nyomtató, berendezések) 18,3 millió Ft értékben.

Felújítási keret terhére 19,7 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Épület felújítás (homlokzat, nyílászárók felújítása) 19,7 millió Ft értékben.

Dologi kiadások terén az alábbi kötelezettségvállalások történtek, összesen 1,6 millió Ft értékben:

- Igénybe vett szolgáltatások (nagytakarítás) 1,6 millió Ft értékben.

További költségvetési-maradványok jogcímei:

- a 2015. december havi hóközi személyi juttatások SZJA és egyéni járulék vonzata, illetve a 2015. december hóra járó kompenzáció finanszírozása 54,3 millió Ft értékben,
- a 2015. december havi hóközi személyi juttatásokhoz kapcsolódóan fizetendő szociális hozzájárulási adó 42,4 millió Ft értékben.

3. Egyéb

3.1. A gazdálkodás és a vagyonszerzés összefüggései

3.1.1. Vagyonszerzés

A befektetett eszközök értéke 35,6 millió Ft-tal csökkent az előző évihez képest.

Az immateriális javak és a tárgyi eszközök után az értékcsökkenést a tényleges használatnak megfelelően időarányosan számoltuk el. 2015-ben az értékcsökkenés növekedése 40,8 millió Ft volt.

A Korompai utcai Elnöki rezidencia vagyonszerzésbe történő visszaadása következtében az ingatlanok értékében 27,3 millió Ft vagyonszerzés történt.

2015. évben térítésmentes eszköz-átvétel 12,0 millió Ft értékben az Országos Bírósági Hivataltól átvett számítástechnikai eszközök tekintetében történt.

Az értékvesztés módszerét nem alkalmaztuk, ugyanis az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló készlet, illetve követelésállomány ezt nem indokolta.

A rendelkezésre álló anyagi eszközök a Kúria szakmai tevékenységének ellátását és részbeni korszerűsítését biztosították. A pénzügyi forrás hiánya miatt azonban szakaszosan történik a változás.

A szűkös pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a bíróság 2015-ben is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

3.1.2. Gazdálkodás, a Kúria működési környezete

A Kúria gazdálkodása során alkalmazott legfontosabb rendszerek (GIIR, Nexonbér,) 2015-ben a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtek.

A BIIR rendszer használata során az alábbi hiányosságokat tapasztaljuk:

A Kúria 2015. július 01. óta fogad elektronikus utóiratokat. Ez idáig jogi képviselőktől érkeztek beadványok, aminek a lajstromozása a mai napig nem zökkenőmentes. Országos hiba miatt napokig a lajstromba vétele nem lehetséges, illetve a feldolgozásnál rendszeresen hibaüzenetek érkeznek. Nem megoldott az adatbázisba rögzített képviselőkre való leválogtatás sem. További problémát jelent, hogy az elsőfokról importáláskor az

elsőfokú ügyszámot a másodfokú előzményszámhoz rögzíti. Az adatbázisban rögzített gyakori felek nevére (alperes-felperes) történő leválogatás nem lehetséges.

Az alperesi beavatkozó jogi képviselője nem jelenik meg a kinyomtatandó iratborítón.

A bíróság honlapjának működtetése

A Kúria honlapjának karbantartását a szakmai tartalomért felelős szervezeti egységekkel közösen végzik az Informatikai Osztály munkatársai.

2015. évben a honlap teljes grafikai megújítására került sor, mely a honlap kibővítését is eredményezte. Új tartalomként megtörtént a "Hatályos iránymutatások" oldal felvétele, a Kúria Jogi Szakkönyvtárának lapja, a fotó-, videó-, hanganyagtár, valamint az Új PTK Tanácsadó Testület oldala. A Kúria új honlapja 2015. október 20-án került elérhetővé a nyilvánosság számára.

A honlapnak 2015-ben mintegy 414 ezer látogatója volt, ami az előző évihez képest kb. 13%-os növekedés.

Az informatikai biztonsági szabályzat érvényesülése a tárgyévben

A Kúria (korábbi Legfelsőbb Bíróság) 2005. júniusától rendelkezik helyi informatikai biztonsági szabályzattal, melynek aktualizálása eddig minden évben, így 2015-ben is megtörtént. A szabályzat kibővítésre került az informatikai szolgáltatási szerződések követelményeivel, valamint az adatok közzétételére vonatkozó fejezettel. Továbbá kiegészült a biztonsági kockázatok kárérték táblázataival, valamint az elektronikus információbiztonsággal kapcsolatos engedélyezési folyamatok összefoglalásával.

2015. évben megalkotásra került a Kúria Informatikai Biztonságpolitikája, illetve az Informatikai Biztonsági Stratégia.

Az informatikai eszközállomány

A 2015. évben 67 PC, 7 db monitor és 6 db hálózati nyomtató került szállításra a Kúria részére OBH központi beszerzés keretében, illetve 1 db iPad, 1 db notebook és 1 db nyomtató (belépő kártyák nyomtatására), 1 db fényképezőgép és 25 db telefonkészülék beszerzésre történt saját hatáskörben. Szerver beszerzés nem volt. Ezáltal első sorban a PC-k átlagéletkora javult, a többi eszköz átlagéletkora valamelyest romlott.

Szintén saját forrásból került beszerzésre a Tenable Nessus sérülékenység vizsgáló szoftver 756 ezer Ft értékben, a Terc VIP Gold műszaki költségvetés készítő program 476 ezer Ft értékben, illetve megújítottuk a telefonközpont és a kezelői munkaállomás szoftverét összesen 1 636 ezer Ft értékben.

Az év végén a már hét évnél idősebb projektorunk mellé beszereztünk egy új kivetítőt 550 ezer Ft értékben, illetve a nyomda részére 1 db tűzőgépet 227 ezer Ft. értékben.

2015-ben 1 db tíz évesnél idősebb szerver, 88 db hibás vagy elavult PC, 40 db gazdaságosan nem javítható nyomtató, 17 db hibás telefonkészülék, 80 db már elavult monitor selejtezésére került sor.

Az év során 32 alkalommal valósult meg egyes eszközök - elsősorban nyomtatók és szünetmentes tápegységek) külső cégek általi szervizelésére, mely összesen mintegy 778 ezer Ft költséget jelentett. A magas szervizköltség oka nagyrészt az erős használatnak kitett elavult nyomtató-fénymásoló állomány.

Az év során jelentős feladatot jelentett az Informatikai Osztály munkatársainak a Kúrián működő munkaállomások operációs rendszerének Windows XP-ről Windows 7-re történő cseréje, illetve a központi beszerzésben érkezett nagy mennyiségű új eszköz (notebook, nyomtató) üzembe helyezése.

Részvétel a központi fejlesztésekben

A Kúria több szervezeti egysége is részt vett a központi fejlesztésben készült rendszerek specifikációjának kialakításában, véleményezésében, illetve a KIRA rendszerre történő áttérés tekintetében az Informatikai Osztály egy munkatársa folyamatosan közreműködött a rendszer kialakításában.

Informatikai képzések

2015-ben két kollégánk vett részt a Microsoft Windows szerver szintű oktatáson, illetve előfizettünk elektronikus tananyagokra is. Központi informatikai projektek keretében kollégáink közül többen vettek részt az új rendszerek üzemeltetésére, használatára vonatkozó képzésben.

A jövőben is fontosnak tartjuk a megfelelő irányú informatikai képzéseket, illetve a már megtartott képzések dokumentációjának központi elérhetővé tételét.

Budapest, 2016. június 3.

Jóváhagyom:

Kovács Edit
főosztályvezető

Dr. Darák Péter
elnök